

ülkü tamer
GÜNIŞIĞI
HOŞÇA KAL

ÇOCUK KİTAPLARI

eskikitaplarim.com

ARKADAŞ KİTAPLAR

Cem Yayınevi Çocuk Dizisi
Ankara Caddesi 40 Cağaloğlu
İSTANBUL

Basıma hazırlayan: Erdal Öz / Dizim ve Prova: İshak Basımevi / Filmler: Ebru Grafik / Kapak basımı: Reyo Ofset / Birinci basım: 1975 / İkinci basım: 1977 / Dördüncü basım: Doyuran Basımevi, 1980, İstanbul

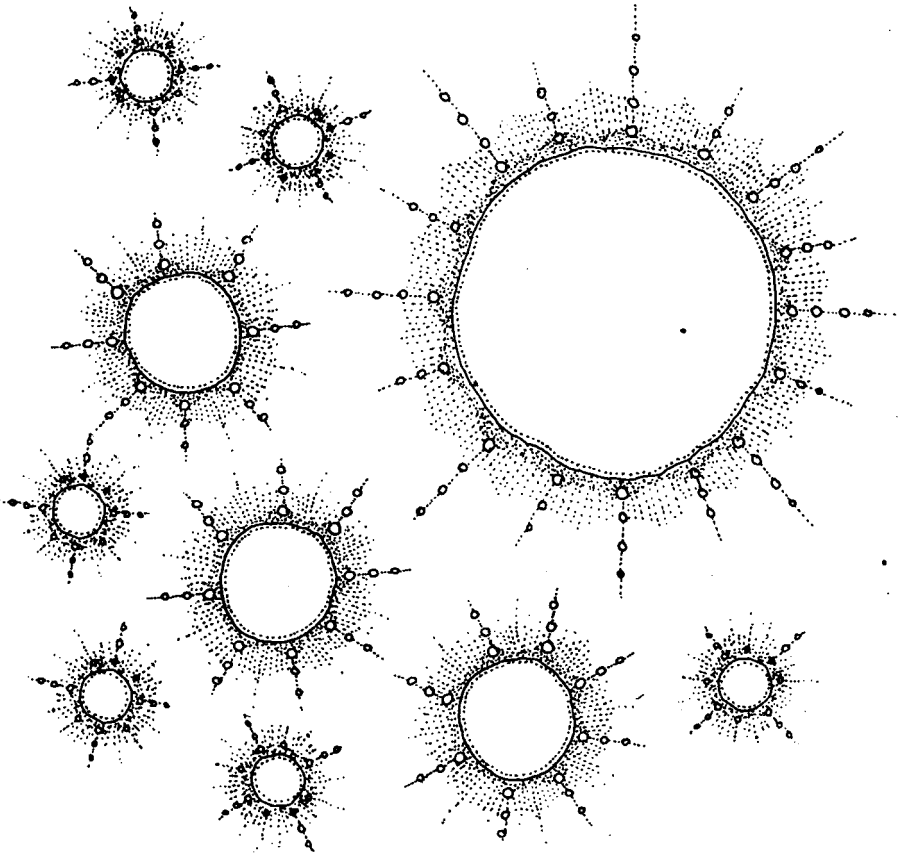
BU KİTAPIN YAYIN HAKLARI ARKADAŞ KİTAPLAR'dadır:

ülkü tamer
GÜNIŞIĞI
HOŞÇA KAL

Bir çocuk öyküsü

Resimleyen :
MEHMET SÖNMEZ

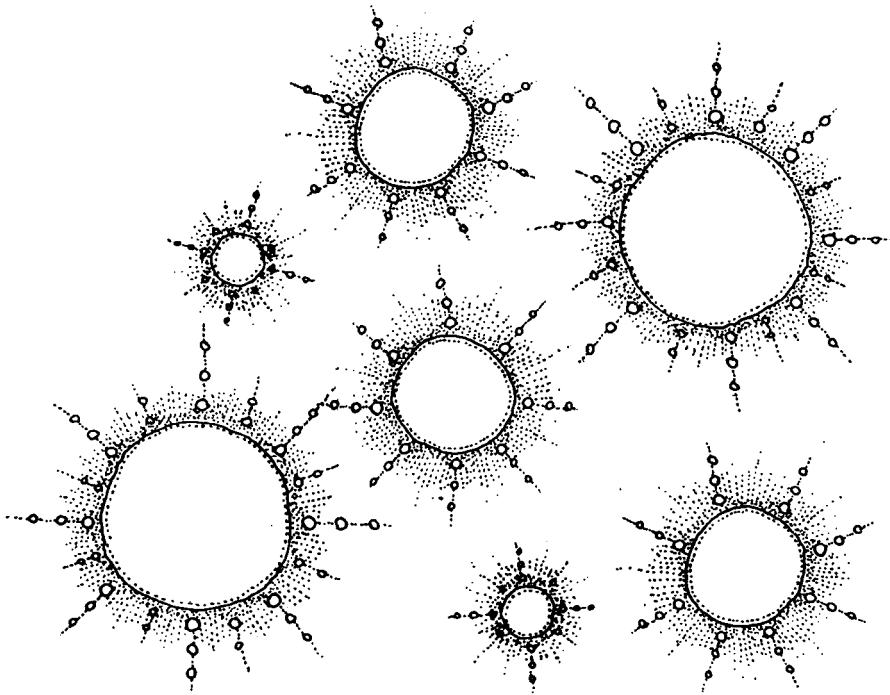
Ülkü Tamer, Arkadaş Kitaplar'ın en çalışkan yazarlarından biri. **Pullar Savaşı** adlı öyküsünde, her gün rasladığımız posta pullarına can vermiş, onları bir öykünün kahramanları yapmıştı. **Pullar Savaşı**, büyük bir ilgiyle karşılandı. Andersen'den çevirdiği **Kibritçi Kız**, André Maurois'dan çevirdiği **Şişkolarla Siskalar**, dünya çocuk edebiyatının en güzel örneklerindendi. Türk şiiri içinde önemli bir yeri olan **Ülkü Tamer**'in değişmez özelliği, onun çocukça duyarlığı, çok renkli imgeleme gücü, Türkçemizi kullanmaktaki büyük ustalığıdır. **Ülkü Tamer**, şimdi yeni bir çocuk öyküsüyle karşınıza çıkıyor. **Günışığı Hoşça Kal**, Çocuk edebiyatımız adına büyük bir kazançtır. Bu kitapta Güneş Anne'nin milyonlarca çocuğundan biri olan **Günışığı** ile yoksul bir ilkokul öğrencisi olan **Muharrem**'in bir gün süren dostluğu anlatılıyor. İlkokul çağındaki çocukların sevgisini, dostluğunu kazanacak bir kitap.

Annesi, Güneş'i'ni kucakla-
yıp yanına sıcak bir öpücük
kondurdu.

«Artık gitmen gerekiyor,
Güneş'i,» dedi.

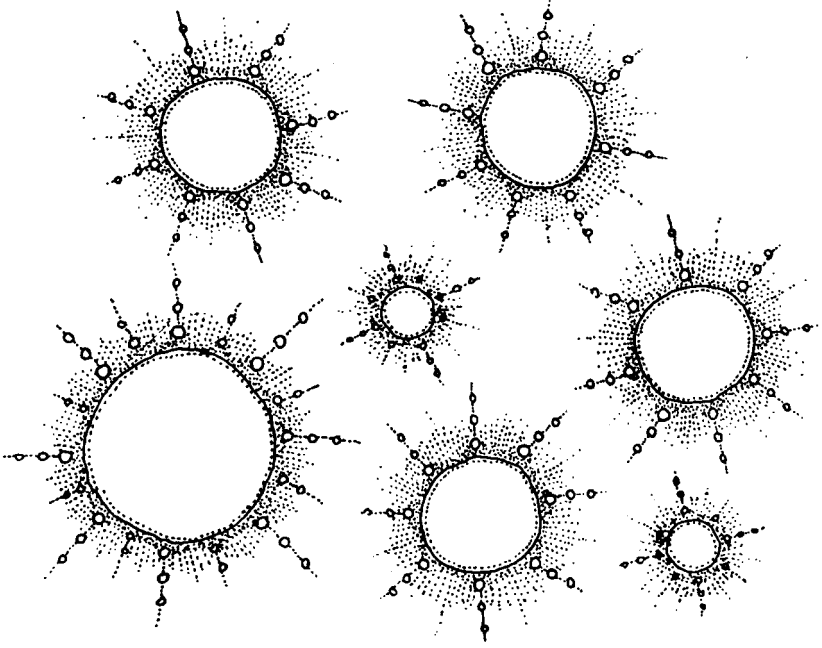
Güneş'i, annesine sevgiyle
baktı.

«Gitmesem olmaz mı, Güneş anne?»

«Olmaz,» dedi Güneş. «Sen de kardeşlerin gibi gideceksin.»

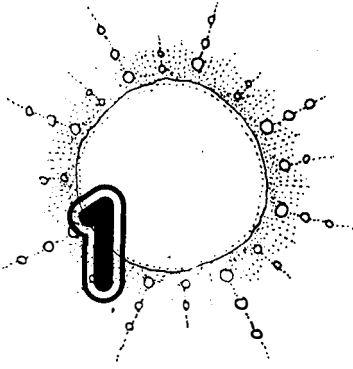
Günüşiği, annesinin sayısız çocuğundan biriydi. Denizlerdeki kum taneciklerini sayabilirdiniz de, Güneş'in çocuklarını sayamazdınız. Güneş anne, her gün milyarlarca çocuk doğurur, onla-

rı yetiştirir, sonra da evrenin çeşitli köşelerine gönderirdi. Bütün çocuklarını ayrı ayrı severdi. Onları yolcu edeceği zaman ağlayası gelirdi; ama o kadar sıcaktı ki, içindeki yaşlar daha gözlerine ulaşmadan kururdu.

«Peki, Güneş anne. Nereye gideceğim?»

«Yeryüzüne.»

Muharrem uyandığında ortalık karanlıktı. Şiltenin üstünde soluna döndü Muharrem, incecik yorganı ensesine çekti, bir süre hiç kıpırdamadan yattı.

«Okmeydanı'nda horoz da yok» diye düşündü. «Nasıl oluyor da her sabah bu saatte uyanabiliyorum? Geceleri erken yat-sam neyse...»

Az öteden babasının sesini duydu:

«Uyandın mı, Muharrem?»

«Uyandım baba. Sen yat, ben çayı koyarım.»

Kalktı. Şilteyi katlayıp köşeye kaldırdı. Şilte de yorgan gibi incecikti. Değil on bir yaşındaki Muharrem, birinci sınıfa giden bir çocuk bile kaldırabilirdi onu.

Sonra kazağıyla pantolonunu giyip dışarı çıktı. Hava soğuktu. Avuçlarına hohladı. Kovaların bulunduğu köşeye gitti. Tahta kapaklardan birini kaldırdı. Kovadaki suyla yüzünü yıkadı. Öteki kovanın suyuyla çaydanlığı doldurdu. İçeri girip gazocağını yaktı.

Babası kalkmış giyiniyordu.

«İyi uyudun mu, Muharrem?» diye sordu.

«Uyudum, baba.»

Bir süre konuşmadılar. Mu-

harrem'in babası da şiltesini katlayıp köşeye kaldırdı.

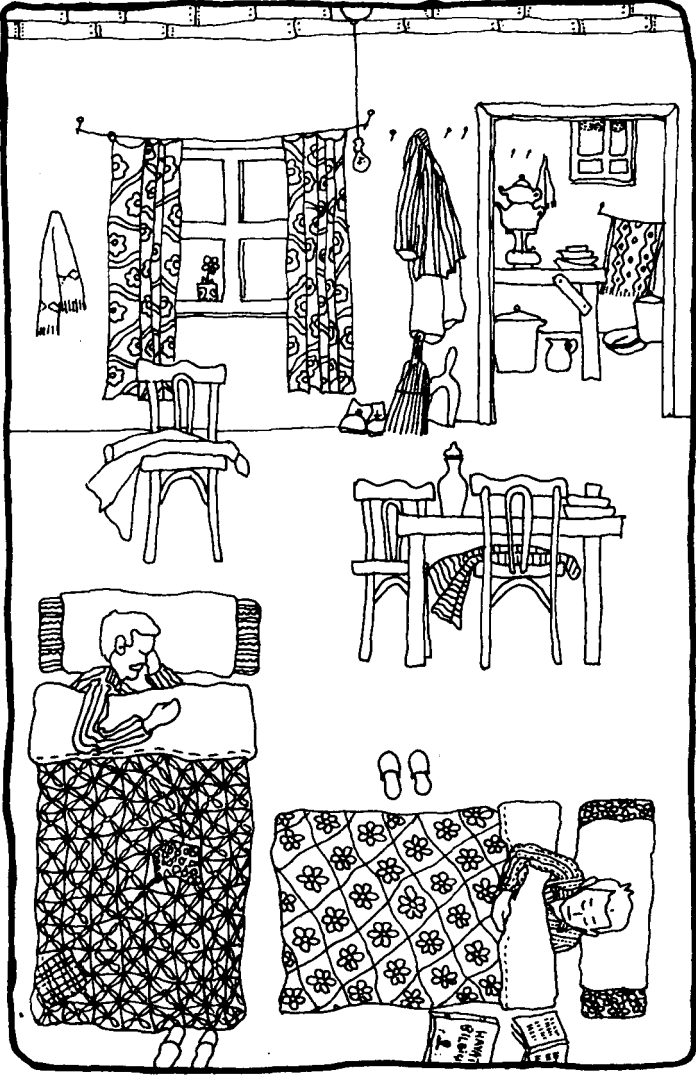
Neden sonra, «Ben de iyi uyumuşum,» dedi.

Muharrem'in babası, Azmi usta, işçiydi; on üç yıldır aynı fabrikada çalışıyordu. İşyerinin en eskisiydi. Patron bile ondan yeniydi. Kemal bey, babası ölünce fabrikanın başına geçmişti. Otuz yaşındaydı.

Azmi usta, onun için, «Kemal bey melek gibi bir adam,» derdi. «Babasına çekmiş. Beni de pek sever. Bugüne kadar bir kere olsun kalbimi kırmadı.»

Muharrem'in annesi öldüğünde, Kemal bey, Azmi ustaya iki gün izin bile vermişti.

Karısının sağlığında, fabrikadan çıkar çıkmaz evine gider-

di Azmi usta. «Benim konduyu yetmiş kahveye değişmem,» dedi. Ama Übeyde öldükten sonra Şark Kahvesi'ne dadanmıştı. Akşamları kahvede oturup çay içiyor, tavla oynayan arkadaşlarını seyrediyordu. Dört yıldır sürüp gidiyordu bu.

«Erken yattım,» dedi Muharrem'e. «Senin geldiğini bile duymadım.»

«Sinemada kaldım. Filmi göreyim dedim.»

«Yemek yedin mi?»

«Yedim.»

«Ne yedin?»

«Yedim bir şeyler,» dedi Muharrem.

Azmi usta, bu arada giyinmişti. Teldolabından peyniri çıkarırken, «Aç acına yatma öğ-

lum,» dedi. «Akşamları sinema-
ya gitmeden önce kahveye gel.
Bir şey yer, sonra gidersin.»

«Sinemaya geç kalırım, baba.»

Muharrem sabahları odun deposunda, geceleri de sinemada çalışıyordu. Okuldan çıkınca bir saat kadar oyalanıyor, top oynuyor, gerekirse ders çalışıyor, sonra da Yıldız Sineması'na gidiyordu. Salonu temizliyor, film başlamadan önce de gazoz satıyordu.

İşini seviyordu. Sinemayı seviyordu çünkü. Sınıfında oyuncularını en iyi tanıyan oydu.

«Bu gece bir düş gördüm, baba,» dedi.

«Hayırdır inşallah.»

«Ortalık karanlıktı. Soğuktu da. Fırat kıyısında durmuşum. Kar yağıyordu. Suyun yüzünde bir balık göründü ansızın. Bur-

nu parlıyordu. Ucunda güneş doğmuş gibi. Kar tanelerinin her biri bir güneş oldu. Gökten aydınlık yağmaya başladı. Hava ısınıverdi. Sırtımdaki ceketı çıkarıp Fırat'a attım. Ceket suya değer değmez sığı oldu. Balık da bir sığırcık kuşuna dönüp salın üstüne kondu. 'Dile benden ne diler-sin?' diye sordu. 'Übeyde anamı görmeyi dilerim,' dedim. O anda Fırat ortadan ikiye yarıldı, Übeyde anam göründü. Uça uça yanıma geldi. Saçımı okşadı. Ağzını açtı, bir şey diyecekti ki, yokoluverdi. Yokolduđu yerde bir kavak ağacı bitti. Ağaç durmadan büyüyordu. Üstüne çıktım. Yükseldik, yükseldik. Fırat altımızda incecik kaldı. Elimi uzattım, Fırat'ı alıp belime dola-

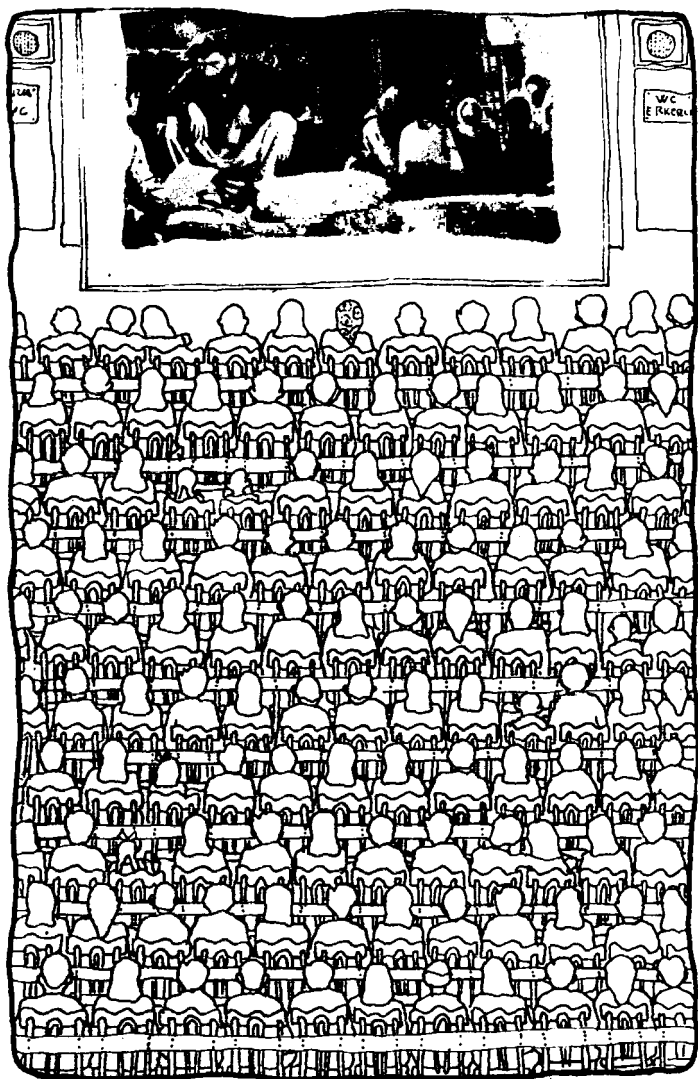
dım. Sonra da ben beni havaya attım. Uçmaya başladım. Yedi kat göğe çıktım. Orada, yedinci kat göğün tam ortasında kırmızı bir döşek gördüm. Döşeğe uzanıp kırk gün kırk gece uyudum; kırkıncı günün sonunda uyan-dım baktım ki, sinemacı olmu-şum. Okmeydanı büyüklüğünde bir yazlık sinemam var. Kapıya adamlar birikmiş. Herkesi içeri aldım. Girenlere de birer somun ekmek dağıttım. Hem ekmek ye-diler, hem de aydınlıkta sinema seyrettiler. Film bitince, eve gö-türsünler diye birer somun ek-mek daha verdim. Bir ekmek de ben alıp okula gittim.»

Muharrem sustu.

«Sonra?» dedi Azmi usta.

«Sonra uyandım.»

Muharrem'le babası çaylarını içtikten sonra evden çıktılar. Şark Kahvesi'nin köşesine kadar yürüdüler. Köşeye gelince, Azmi usta durdu.

«Paran var mı?» diye sordu Muharrem'e.

«Var, baba.»

«Doğru söyle.»

«Var. Hem yarın haftalık alacağım.»

Azmi usta, Muharrem'in omuzunu tuttu.

«Bana bak, Muharrem,» dedi. «Öğleyin köfte ye. Okula açacına gitme.»

Sonra, cebinden çıkardığı beş liralığı Muharrem'in eline tutuşturdu:

«Köfteler benden!»

Muharrem, parayı geri vermeye davrandı. Azmi usta, oğlunun eline yapıştı.

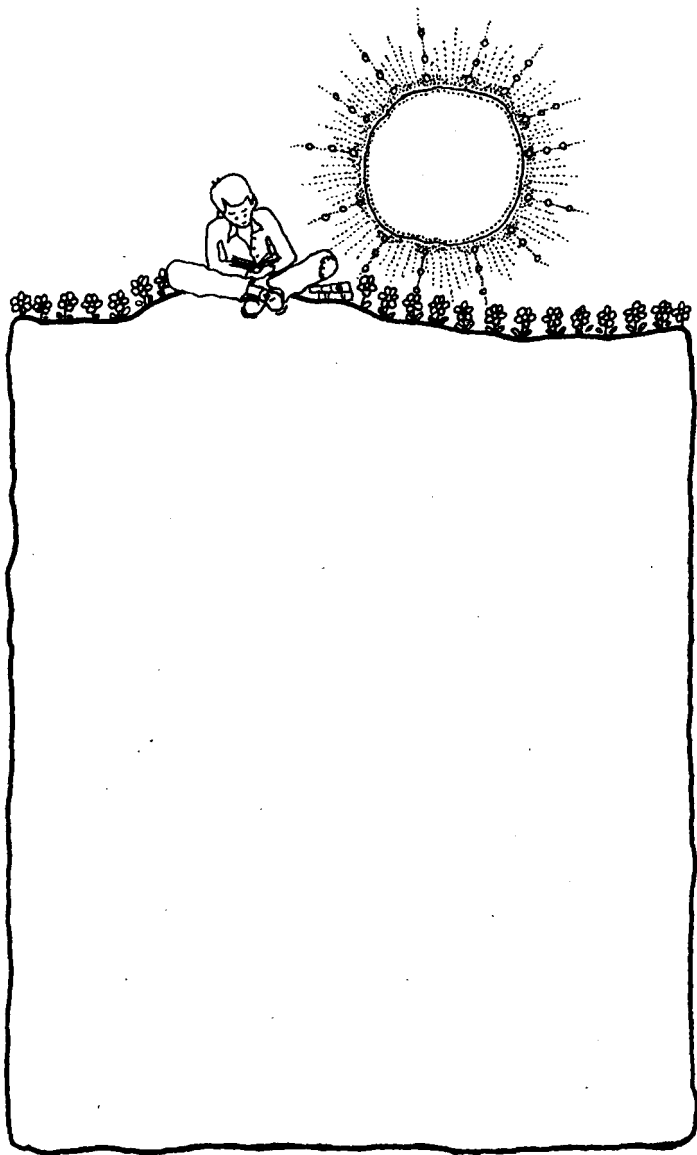
«Yemezsen karışmam. Yedin mi, yemedin mi, Recep'e soracağım. Ona göre...»

O sırada Şişhane kaptıkaçtı-sı göründü. Sürücü onları görünce yavaşladı. Yardımcısı kapıyı açıp dışarı sarktı, «Hadi, Dolapdere, Kasımpaşa, Şişhane,» diye bağırmaya hazırlandı; ama Muharrem'le babasını görünce bağırmadı, aşağı atlayıp, «Buyur,

Azmi usta,» dedi.

Muharrem, köşeyi dönünceye kadar kaptıkaçtının arkasından baktı. Sonra Okmeydanı'na yöneldi. Odun deposu, elli metre kadar ötede, yol üstündeydi. Daha kimse gelmezdi. Muharrem, her sabah deponun karşısındaki tümseğe oturur, Necati usta gelinceye kadar ders çalışırdı.

O sabah da tümseğe oturdu yine. Matematik kitabını açtı. Ama problem çözmek gelmiyordu içinden. Ötelere, Feriköy sırtlarına bakarak geceki düşü yorumlamaya çalıştı. Öldüğünden beri, annesini düşünde ilk görüşüydü. Ne anlama geliyordu bu? «Annem sağ olsaydı ona sorardım,» diye düşündü.

Ortalık iyice aydınlanmıştı şimdi. Derken güneşin ucu da göründü.

Tam o sırada bir ses duydu Muharrem:

«Merhaba.»

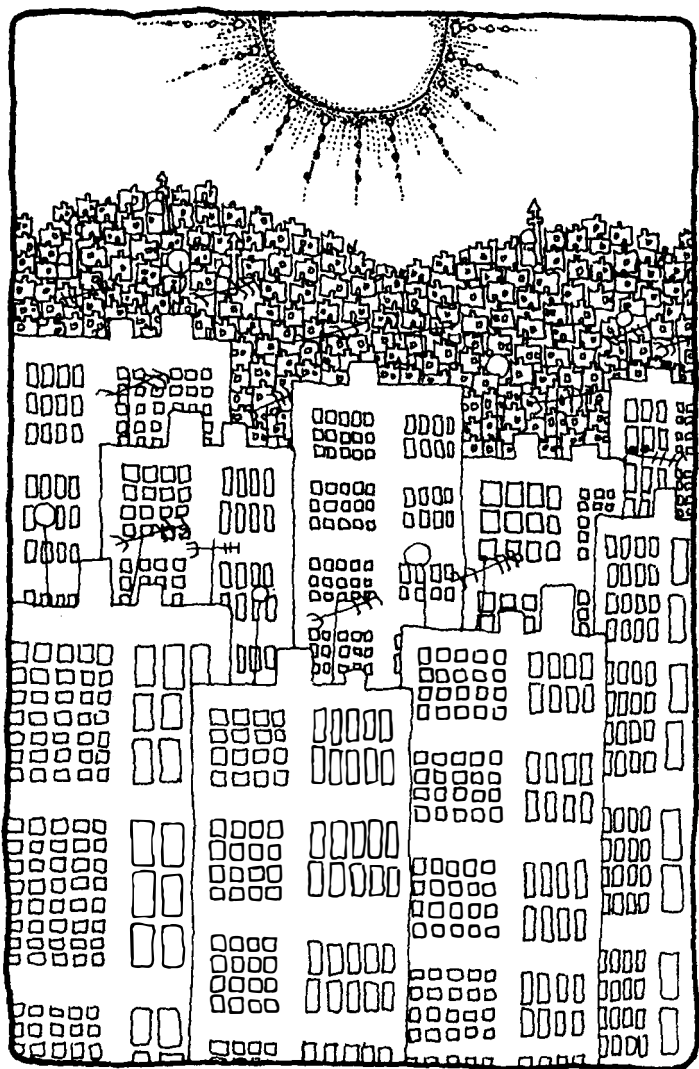
Arkasına döndü. Kimseler yoktu. Ses bir daha duyuldu:

«Merhaba.»

İncecik, ama yumuşak bir sestti bu. Muharrem çevresine baktı. Yirmi metre kadar ötede başıboş bir köpekten başka hiç bir canlı göremedi.

«Merhaba. Yakana bak. Oradayım.»

Muharrem yakasına baktı şaşkınlıkla. Gözüne minicik bir pırıltı çarptı. Gece olsaydı ateş böceği derdi. Ateş böceğinin yüzde biri büyüklüğünde bir pırıltı.

«Benim adım Günışığı.»

Evet, ses pırıltıdan geliyordu.

Muharrem, «Efendim?» diye sordu.

Pırıltı, «Benim adım Günışığı,» dedi yine. «Şimdi geldim. Arkadaş olalım mı?»

Muharrem'in şaşkınlığı ansızın geçivermişti. Başka çocuk olsa korkar, bağırır, olanca gücüyle kaçardı. Hiç değilse şaşkınlığı sürüp giderdi.

Günışığı, «Anlaşılan senin kulakların iyi işitmiyor,» dedi. «Arkadaş olalım mı diye sordum.»

«Olalım,» dedi Muharrem.

İçini bir sevinç kaplamaya başlamıştı.

«Peki, senin adın ne?»

«Muharrem.»

«Annen kim?»

«Übeyde. Öldü.»

«Öldü mü? Ölmek ne demek?»

«Ne bileyim ben,» dedi Muharrem. «Daha doğrusu, nasıl anlatayım... Ölmek, yokolmak demek. Yaşamamak. Annem de yaşadı, sonra öldü.»

«Benim annem Güneş. O hiç ölmez.»

«Gökteki güneş mi?»

«Evet.»

Muharrem, «Benim babam Azmi usta,» dedi. «Senin baban kim?»

«Benim babam yok,» dedi Günışığı. «Ama annem çok büyük. Hem annem hem de babam olacak kadar büyük.»

Muharrem güldü.

«Niye gülüyorsun?»

«Bunun büyüklükle ilgisi yok ki,» dedi Muharrem. «Neyse... kaç yaşındasın?»

«Dün doğdum,» dedi Günışığı.

«Ama konuşabiliyorsun... Sahi, dilimizi nereden öğrendin?»

«Bizim bir özelliğimiz vardır. Nereye gidersek oranın diliyle konuşabiliriz.»

Muharrem, «Bu çok güzel işte,» dedi. «Ben de her dili konuşabilmeyi ne kadar isterdim.»

«Sana Güneşçe öğreteyim mi?»

«Sağol, ama güneşe gidemem ki... Kiminle konuşayım?»

Bir süre sustular. Yoldan arka arkaya iki kaptıkaçtı daha geçti. Köpek, ikinci kaptıkaçtının

peşine takıldı, havlayarak Şark Kahvesi'ne kadar koştu.

Muharrem, «Köpeklerin dilinden de anlar mısınız?» diye sordu.

Günüşiği, «Bir köpeğin kulağına ya da kuyruğuna konsaydım anlardım,» dedi. «Seni seçtim, onun için yalnız senin konuştuğun dili bilirim.»

«Yazık... Ben de sana bu köpeğin ne dediğini soracaktım.»

«Bunu anlamak için dillerini bilmeye gerek yok ki...»

«Ne dedi peki?»

«Ne diyecek, 'Hav hav,' dedi.»

Muharrem yine güldü.

Günüşiği da güldü.

«Sen ne iş yaparsın, Muharrem?»

«Öğrenciyim. Dördüncü sınıfa gidiyorum. Çalışıyorum da...

Sabahları burada, odun deposunda, geceleri de sinemada...»

«Dur, dur,» diye bağırdı Günışığı. «Öğrenci olduğunu söyledin.. Sen de mi dün doğdun?»

Muharrem, «Yoo,» dedi şaşkınlıkla. «On bir yaşındayım.»

Şaşırma sırası Günışığı'na gelmişti:

«Öğrencisin... Üstelik on bir yaşındasın. O kadar tembelsin demek!»

«Tembel değilim. Hiç sınıfta kalmadım.»

«Bunu bilmiyordum...»

Muharrem, «Neyi bilmiyordun?» diye sordu.

«Yeryüzünde öğrenimin yıllarca sürdüğünü... Bizde öğrenim birkaç saat sürer. Okula gideriz. İki derste her şeyi öğreniriz... Yi-

ne de bir eksiklik kalıyormuş. Baksana, sizin yıllarca okula gittiğinizi öğrenememişiz.»

«Öğrenseydiniz ne olacaktı sanki? Ne yararı var?»

Günüşiği, bir an sessizlikten sonra, «Doğru,» dedi.

O sırada önlerinden geçen bir kaptıkaçtının penceresinden bir çocuk Muharrem'e el salladı.

Muharrem, «Erdem,» dedi Günüşiği'na. «Kasımpaşa'da oturur. Babası burada kaynakçı. Onun yanında çalışıyor.»

«Aynı okula mı gidiyorsunuz?»

«Hayır,» dedi Muharrem. «O benden iki yaş büyük. Dördü bitirdikten sonra okumadı.»

«Ne o, kendi kendine mi konuşuyorsun?»

Muharrem başını kaldırınca
Necati ustayı gördü.

«Hayır, usta,» dedi. «Günüşiği'yla konuşuyorum.»

«Günüşiği'yla mı?»

«Evet, usta. Bak, yakamda duruyor.»

«Geceleri geç yatmak sana yaramıyor. İyisi mi, sen bırak şu sinema işini... Ben kahvedeyim. Bir çay içip geleceğim.»

Başka bir şey demeden uzaklaştı.

Günüşiği güldü:

«Benim sesimi senden başka kimse işitmez ki... Nasıl bir adamdır ustan?»

«Necati usta mı? İyidir. Babamın da en yakın arkadaşıdır. Yalnız...»

Sustu; cümlesini bitirmedi.

«Bir şey mi oldu?» dedi Günışığı.

«Dört gün önce kavga ettiler. Galiba konuşmuyorlar.»

«Niye?»

Muharrem, «Sendika yüzünden,» dedi.

«Sendika mı? O da ne?»

«Bir çeşit birlik. Tam bilmiyorum ama, işçiler bir araya geliyorlar, sendika kuruyorlar. Necati usta hep anlatır; benim kulağım da ondan kalmış.»

Günışığı, «Peki, ne iş yapıyor sendika?» diye sordu.

«İşçilerin haklarını koruyormuş,» dedi Muharrem. «Bir işçi sendikaya girdi mi ezilmiyormuş, güven içinde oluyormuş.»

«Baban ne iş yapar senin?»

«Fabrikada çalışıyor. İşçi.»

«Demek o da sendikalı...»

«Değil. Necati ustayla da bu yüzden kavga ettiler ya... Babam bir türlü sendikaya girmiyor. Onun patronu çok iyi bir adam. Üstelik babamı da seviyor. Babam da, 'Sendikaya girersem ayıp olur,' diyor. Patrona güvensizlik sayılırmış. Hem patron sendikalıları sevmezmiş. Ne bileyim ben..»

Günüşiğı, «Odun deposunda işin güç mü?» diye sordu.

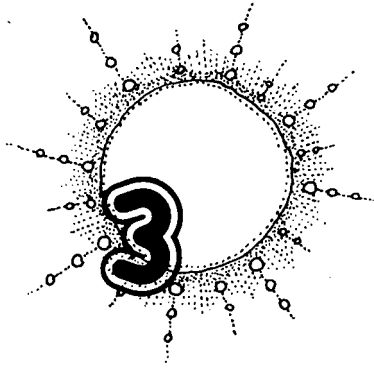
«Değil,» dedi Muharrem. «Odun kesiyorum. Bütün işim odunları bıçkı makinesinde kesmek. Kolay. Bir tek güçlüğü var: gürültüsü çok. Kulaklarım uğulduyor. Bazan pamuk tıkıyorum ama yararı olmuyor. Hele okula gidince ilk derste öğretmenin dediklerini hiç duyamıyorum. Öğ-

retmen önce tembel sandı beni; sonra bir acayıplık olduğunu anladı, 'Sabahları ne yapıyorsun?' dedi. Ben de, 'Odun deposunda çalışıyorum,' dedim. O günden beri ilk derste hiç soru sormuyor bana.»

Güneş iyice yükselmişti artık. Muharrem kendini sırtüstü otlara attı. Öyle hızlı atmıştı ki, Güneş'in düşmüş olabileceğinden korktu. Yakasına baktı hemen. Pırlıtlı orada, yerindeydi.

Güneş, onun aklından geçeni anlamışçasına, «Korkma, Muharrem,» dedi. «Düşmedim. Yanındayım. Yokoluncaya kadar da yanında kalacağım.»

Bıçkı makinesi çalışmaya başlayınca Günışığı korktu, bir çılgılık attı.

«Ne oldu?» dedi Muharrem.

«Bir şey yok. Gürültüden korktum da... Hemen kesilir mi?»

Muharrem, «Anlamadım,» diye bağırdı. «Duyamıyorum. Yüksek sesle konuş.»

Günışığı, bağırarak, «Gürültü hemen kesilir mi diye sordum,» dedi.

«Dur bakalım. Daha yeni

başladık. Öğleye kadar katlanacak-sın.»

«Öğleden sonra odun kesmiyorlar mı?»

«Kesmez olurlar mı? Ben okula gidince yerime başkası geliyor. Bekir. Beşinci sınıftan. O sabahçı olduğu için öğleden sonraları okulu yok. Geçen yıl Bekir sabahları çalışıyordu, ben öğleden sonraları.»

Bu arada Necati usta, Muharrem'in yanına gelmişti.

«Bugün nen var senin?» diye sordu. «Sabahtan beri kendi kendine konuşuyorsun.»

«Bir şeyim yok, usta,» dedi Muharrem. Uzun bir odun alıp bıçkı makinesinde ikiye böldü.

Günüşiği, gülererek, «Doğruyu söylesene,» dedi.

«Yaa,» dedi Muharrem, «söyleyeyim de deli sansın beni.»

Necati usta, «Efendim?» diye sordu.

Muharrem, Necati ustanın uzaklaştığını sanmıştı. Utandı, kıpkırmızı kesildi. Bir odun daha alıp makineye sürdü.

«Baban nasıl?» dedi Necati usta.

«İyi.»

Necati usta, gülererek Muharrem'in ensesine bir şaplak attı:

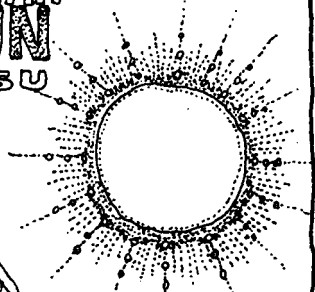
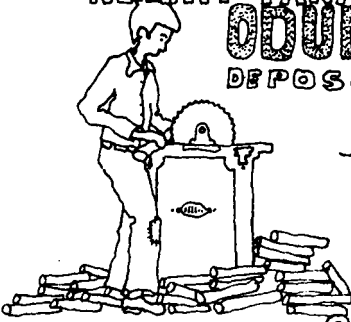
«Hadi bakalım, çalış. Kendi kendine konuşmayı da bırak.»

Sonra uzaklaştı.

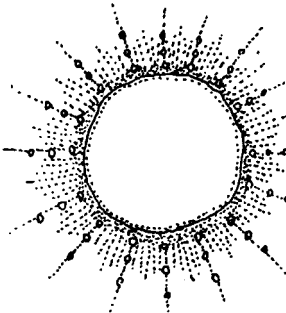
Günüşiği, «Ustanı ben de sevdim,» dedi. «Senin yakana konmasaydım onun bıyığına konardım.»

Bir süre konuşmadılar. Mu-

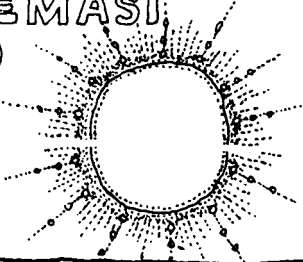
NEGATİ YAKAR
ODUN
DEPOSU

CUMHURİYET
LİKOKULU

YILDIZ
SEMASI

harrem, solunda yığılı odunları alıyor, uzunluklarına göre ikiye, üçe, dörde bölüyor, sağına atıyordu. Bir başka çocuk da kesilmiş parçaları götürüp yeni odunlar getiriyordu.

Neden sonra, «Bunun adı Ömer,» dedi Muharrem. «Anası da babası da iki yıl önce öldü. Yazın köye gitmişlerdi. Dönüşte otobüs devrildi. İkisi de öldüler. Ömer kurtuldu. Şimdi Örnektepe'de amcasının yanında oturuyor. O da bizim okulda. Üçüncü sınıfta. Büyüyünce kaleci olacakmış. Ama boyu çok kısa.»

«Arkadaş mısınız?» dedi Günışığı.

«Arkadaşız,» dedi Muharrem.

«Çok arkadaşın var mı?»

«Hem çok arkadaşım var, hem de hiç arkadaşım yok. Herkesi tanırım burada; ama kimseyle şöyle candan bir yakınlığım yok.» Güldü.

Günüşiği, «Niye güldün?» diye sordu.

«Aklıma bir şey geldi de... Geçen ay iki çocuk bir olmuş, Ömer'i dövüyorlardı. Öfkelen dim. Gittim, ikisini de dövdüm. Çocuklardan biri koşup eve girdi. Orta 1'de okuyor. Kerem. Elinde bir bıçakla çıkıp üstüme saldırdı. Ben de bıçağı elinden kapıp yere attım. Kerem yine eve koştu. Biraz sonra dayısıyla geldi. Dayısının elinde tabanca vardı. Beni kovaladı. Ben de Marangoz Ali'nin dükkânına kaçıp kurtuldum.»

«Baban ne dedi peki?»

«Babama söylemedim ki. Aradan bir hafta geçtikten sonra kahvede söylemişler. Bana bir şey demedi.»

Günüşiği, «Çok dövüşür müsün?» diye sordu.

Muharrem güç işitmeye başlamıştı artık. Kulakları hafiften hafiften uğulduyordu.

«Ha?»

«Çok dövüşür müsün?»

«Eh işte. Gerektiği zaman.»

«Sen büyüyünce ne olacaksın?»

«Bilmem,» dedi Muharrem.
«Belki makinist olurum.»

«Ne makinisti?»

«Sinema makinisti.»

«Sinema sahibi olsan daha iyi değil mi?»

«Daha iyi. Ama nerede o para?»

Yine sustular.

Biraz sonra, Günışığı, «Çok mu seviyorsun sinemayı?» diye sordu.

«Evet,» dedi Muharrem.

«Geceleri sinemada çalışmak hoşuna gidiyor mu?»

«Hem gidiyor hem gitmiyor. Filmden önce ortalığı süpürmek güç iş. Çekirdek yiyorlar. Kabuklar yere, tahtalara yapışıyor. Uğraş babam uğraş... Sevmesem de çalışmak zorundayım. Para yetmiyor ki... Babamın aylığı az geliyor. Bir sürü de borcumuz var.»

«Ama iki kişisiniz,» dedi Günışığı.

«Olsun. Yetmiyor. Annem hastahanedeyken çok borçlandık.

Daha onu bile temizleyemedik.»

Günüşiğı konuyu değiştirmek istedi.

«Niye bu kadar seviyorsun sinemayı?» diye sordu.

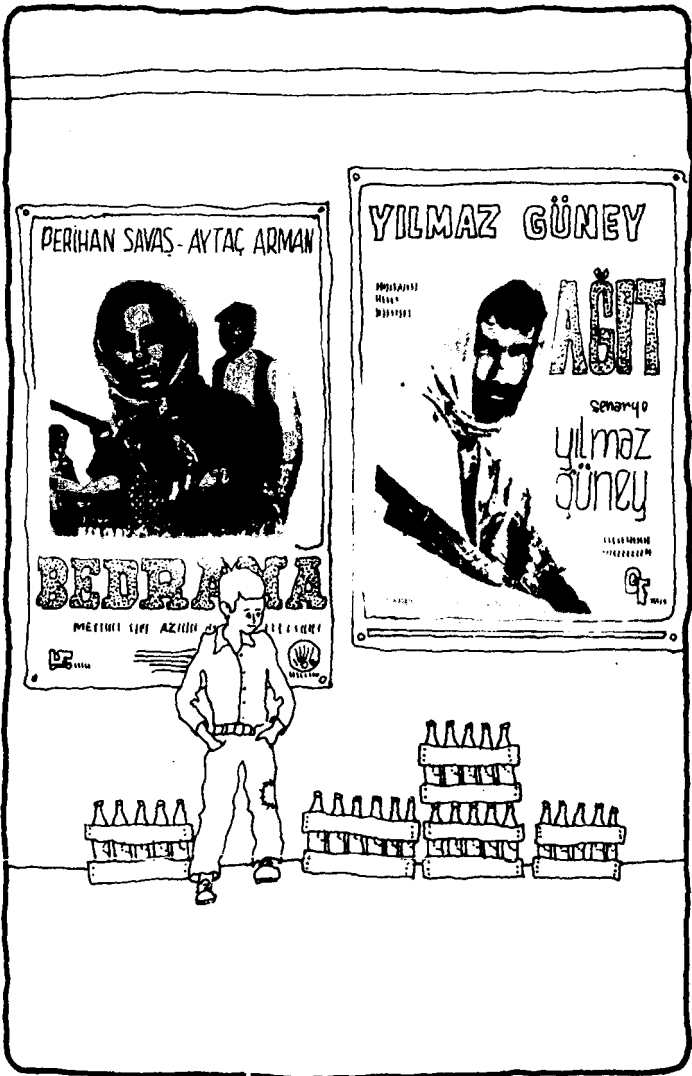
«Bilmem,» dedi Muharrem.
«Seviyorum işte.»

Dikkatini, makineye sürdüğü büyük bir oduna verdi. Dört parçaya kesti odunu.

Sonra, «Sinemada çalışmanın bir iyiliğı daha var,» dedi.
«Bizim sınıftakileri beleş sokabiliyorum içeri. Yalnız bir gece sekiz kişi birden geldi. Ondan sonra bu işi bir düzene koyduk. Şimdi her gece iki kişi geliyor. O zaman kimse bir şey demiyor.»

«Kaç lira kazanıyorsun, Muharrem?»

«Buradan kırk lira haftalık

alıyorum,» dedi Muharrem. «Sinemadan da on beş lira.»

«Az değil mi?»

«Az ama ne yapayım?.. Bugün burayı bıraksam otuz liraya adam bulurlar. Beni tutan da Necati usta. O olmasaydı, çoktan atıp yerime başkasını alırlardı.»

Muharrem güçlkle konuşuyordu şimdi. Her cümlenin sonunda durup derin derin soluyordu. Koca odunları kaldırıp makineye vermekten iyice yorulmuştu. Kulakları bıçkının gürültüsünü bile işitmez olmuştu.

Günüşiği, «Sen de sendikalı mısın?» diye sordu.

«Ne dedin?» diye bağırdı Muharrem.

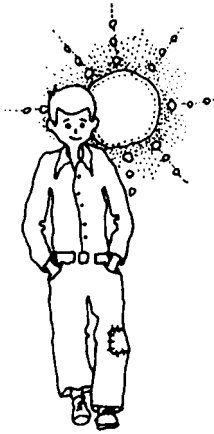
«Sen de sendikalı mısın?»

«Benim yaşım küçük. Büyü-

yünce de girmem. Ne yararı var?»

Babasının bir sözü geldi aklına.

«Bizim ekmeğimizi sendika mı veriyor sanki,» dedi.

İlk dersin başlamasına yarım saat kala, Muharrem depodan çıktı. Gidip tümseğe sırtüstü uzandı. Bir süre hiç konuşmadı. Düşünmedi bile. Gözleri kapalı, öylece yattı.

Beş dakika sonra, «Annen seni görüyor mudur?» diye sordu.

«Tabii,» dedi Günışığı. «Annem hepimizi görür. Bütün kardeşlerimi...»

«Çok sever misin anneni?»

«Çok severim.»

Muharrem, «Sen de büyü-
yünce güneş mi olacaksın?» dedi.

Yumuşacık bir sesle, «Hayır,»
dedi Günışığı. «Ben büyümeye-
ceğim ki.»

«Hep böyle mi kalacaksın?»

«Hep böyle kalacağım.»

«Ne zamana kadar?»

«Bu akşama kadar.»

«Sonra?»

«Sonra yokolacağım.»

Muharrem doğruldu:

«Nasıl yani?»

«Yokolacağım işte. Sönüp gi-
deceğim. Ölmek gibi bir şey.. Bu
yüzden annemin yerinde olmak
istemezdim... Her akşam milyar-
larca çocuğu yokoluyor. Ben Gü-
neş anne olsam dayanamazdım.»

Yine sustular.

Biraz sonra, «Karnın acıktı

mı?» dedi Muharrem.

Günüşiği güldü. Çın çın öten sesiyle, «Ben acıkmam ki,» dedi. «Sen acıktıysan ye bir şeyler.»

«Acıkmadım.»

Yoldan çocuklar geçiyordu. Öteki düzlükte altı çocuk top oynuyordu.

«Annemi anlatsana,» dedi Muharrem.

«Güneş annemi mi?»

«Evet. Yalnız yüksek sesle konuş... kulaklarım uğulduyor.»

«Güneş annem, annelerin en büyüğüdür, en sıcığıdır. Ne tuhaf, o kadar sıcaktır, ama bembeyazdır, yanmamıştır. Bizi bir gecede yetiştirir. Her şeyi öğretir, sonra evrenin köşelerine gönderir... Sen şimdi ortalığı aydınlatanın Güneş annem olduğunu

sanıyorsun, değil mi? Ortalığı bizler aydınlatıyoruz... Günüşıkları. Őu anda yeryüzü de, gökyüzü de milyarlarca kardeşimle dolu. Hepimiz birazcık ışık saçıyoruz çevremize, böylece ortalığı aydınlatıyoruz.»

Muharrem, «Ama ortalık güneş batınca kararıyor,» dedi.

«Hayır,» dedi Günüşığı. «Ortalık Güneş annem çekildiği için kararmıyor, bizler yokolduğumuz için kararıyor. Günüşıkları, sizin ölçülerinizle yirmi dört saat varolurlar. Sonra teker teker sönerler. Ortalık da onun için ağır ağır kararır.»

«Günüşığı,» dedi Muharrem, «sana dokunabilir miyim?»

«Dokun istersen, ama bir şey duymazsın ki... Yakana dokun-

muş olursun.»

Muharrem, elini pırıltıya uzattı. Yakasının sert kumaşına dokundu.

«Unutma, ben ışığım, ele gelmem.»

Muharrem, elini çekerek, «Anneni anlatıyordun,» dedi.

«Güneş annem çok çalışkandır. Varolduğundan bu yana hiç dinlenmemiştir. Yorulmak bilmez. Yalnız bir tek kere yorulmuş.»

«Ne zaman?»

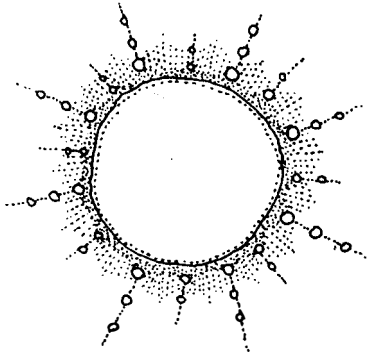
«Ay'ı yarattığı zaman. İnsanlar geceleri de biraz olsun aydınlansınlar istemiş. Olağanüstü çalışıp kocaman bir günışığı yaratmış. Adına Ay deyip göğe yerleştirmiş. Ama Ay o kadar güçlü değil. Işığı zaman zaman tüketeni-

yor. Güneş annem de yardımına koşup yeniden ışıklandırıyor onu.»

Muharrem sırtüstü yere uzandı yine. Gözlerini avuçlarıyla kapayarak, «Günüşığı,» dedi, «benim annem de beni görüyor mudur şimdi?»

Hemen karşılık vermedi Günüşığı; biraz sonra, «Evet,» dedi. «Evet, görüyordur.»

Muharrem, «Yalan söyleme, Günüşığı,» dedi. «Benim annem çoktan öldü. Öteki dünya diye bir şeyin olmadığını da biliyorum.»

Muharrem sınıfa girdiğinde, Nihat'la Hüseyin dövüşüyorlardı. Aysel karatahtanın önünde kendi kendine top oynuyor, Satı türkü söylüyor, Osman da Cemal'in kafasına tebeşir atıyordu.

Muharrem, en öndeki sıralardan birine, Birinci Küme'deki yerine oturdu. Yakasına doğru eğilerek, «Nasıl, sınıfımızı sevdimi?» diye fısıldadı.

«Dur bakalım,» dedi Günışığı, «daha yeni geldim. Yalnız çok

gürültülü bir yer...»

«Sen asıl öteki sınıfları görmelisin... Bizimki yine en sessizi.»

Kapı açıldı. Zeki öğretmen girdi. Gürültü ansızın kesiliverdi. Çocuklar ayağa kalktılar.

«Günaydın,» dedi Zeki öğretmen.

Çocuklar, «Sağol!» diye bağırdılar.

Günüşığı, herkesin bir ağızdan böyle bağırmasını beklemiyordu; çok korktu, yerinden hopladı.

Zeki öğretmen, iskemlesine oturup, «Bugün kimler gazete okudu bakalım?» diye sordu.

En aşağı otuz parmak havaya kalktı.

Zeki öğretmen, her gün aynı soruyla başlardı derslere. Öğren-

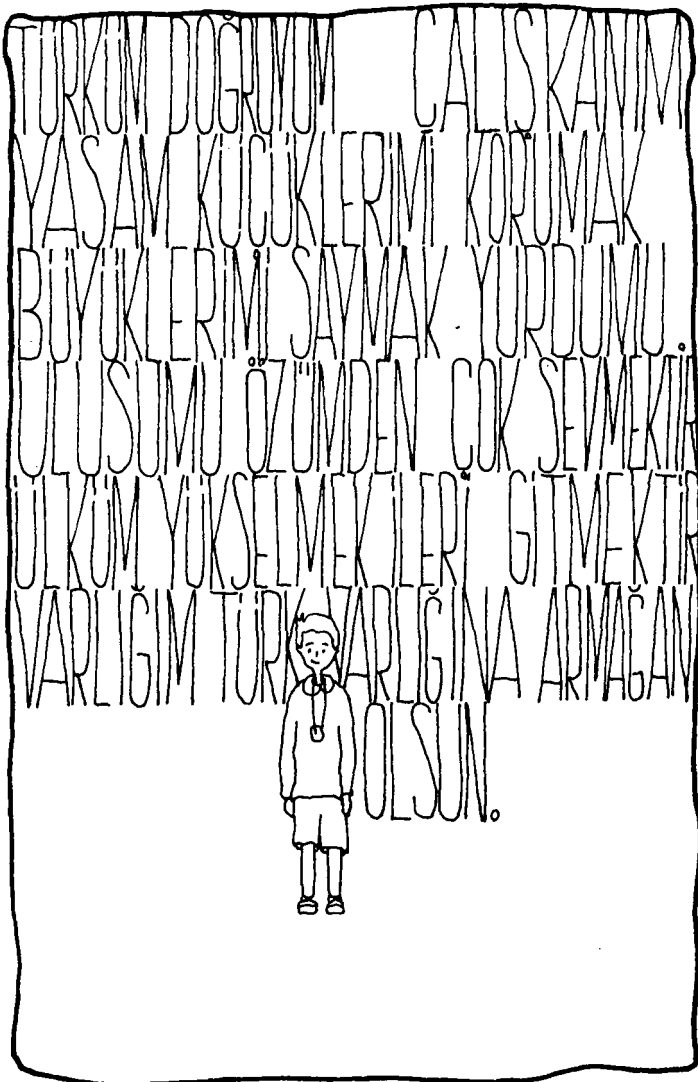
cilerin çoğu, bu yüzden gazetelerin hiç olmazsa başlıklarına bakmadan okula gelmezlerdi.

Bir gün ilgi çekici bir şey olmuştu. Zeki öğretmen, kimlerin gazete okuduğunu sorunca hiç parmak kalkmamıştı.

Zeki öğretmen, «Niye gazete okumadınız?» demişti.

Nihat, «Dün gece camide hoca söyledi, öğretmenim, ramazanda gazete okumak günahmış,» diye cevap vermişti.

Zeki öğretmen, gazete okumanın günahla bir ilgisi olmadığını anlatmış, sonra gazetesini çıkarıp ilk ders boyunca kendi kendine okumuştur. Ertesi gün aynı soruyu sormuş, parmakların yine kalktığını görünce de sevinmişti.

Öğrenciler, o günün haberlerini verdiler:

«Almanya artık yabancı işçi almayacakmış, öğretmenim.»

«Bolu'da otobüs kazasında sekiz kişi ölmüş, on dört kişi yaralanmış.»

«Adapazarı'nda üç kalpazan yakalanmış.»

«Canavar baba, iki yavrusunu boğdu.»

«Galatasaray 2 — Ankaragücü 0.»

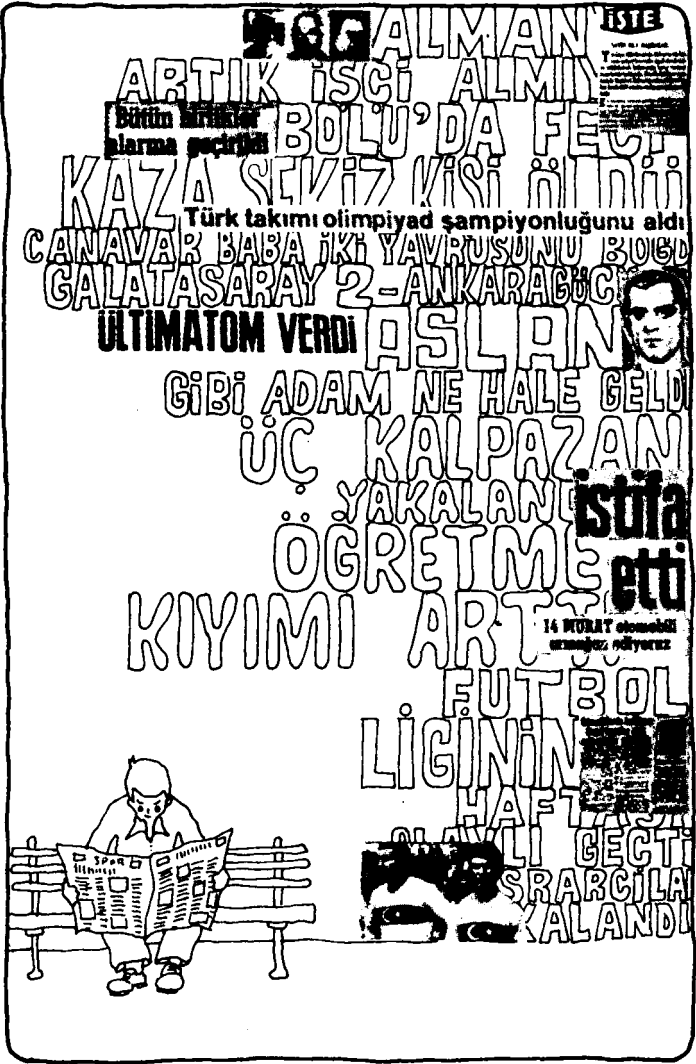
«Aslan gibi adam ne hale geldi.»

Hüseyin'in bu cümlesi herkesi güldürdü.

Zeki öğretmen, «Ne hale gelmiş, Hüseyin?» dedi.

«Bilmiyorum, öğretmenim,» dedi Hüseyin. «Gazetede öyle yazıyor.»

«Altını okumadın mı?»

«Okumadım, öğretmenim.»

İsmail, parmak kaldırdı:

«Ben okudum, öğretmenim.

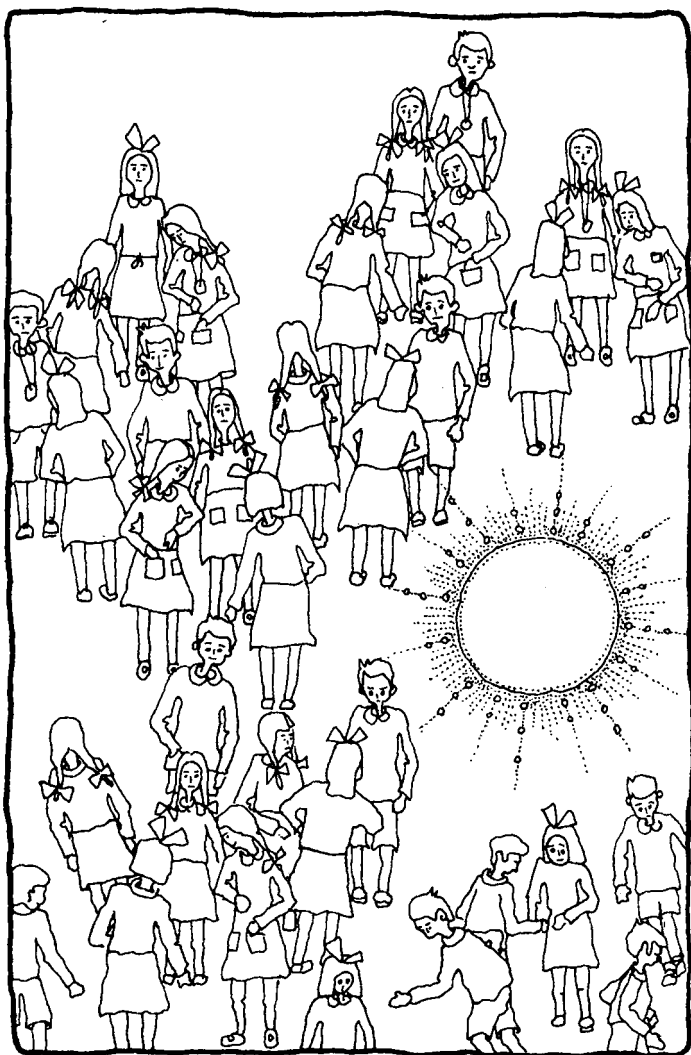
Adamı esrara alıştırmışlar. Adam da esrar içe içe o hale gelmiş.»

İlk ders Sosyal Bilgiler'di. Küme çalışmaları yaptılar. Muharrem yorgundu. Dersle de, Günışığı'yla da pek ilgilenemedi.

Arada top oynadılar. Muharrem biraz kendine gelir gibi oldu. Hele Osman'ın koruduğu kaleye bir de gol atınca için için sevindi.

Günışığı, maç sırasında Muharrem'le konuşmadı. Oyunu ilgiyle izledi. Yalnız bir keresinde kendini tutamadı, «Vur topa!» diye bağırdı.

İkinci ders Matematik'ti. Ze-

ki öğretmen uzunluk ölçülerini anlattı. Tam problemlere geçeceği sırada kapı açıldı, bir kadın girdi içeri. Zeki öğretmene bir şey demeden koşarcasına Hüseyin'in üstüne yürüdü, çocuğu dövmeye başladı. Bir yandan da, «Körolası!» diye bağıırıyordu. Zeki öğretmen koşup kadını tuttu. Kadın kendini kurtarıp Hüseyin'in sırtına iki yumruk daha attı.

Zeki öğretmen, kadına engel olmaya çalışarak, «Dur bakalım,» dedi. «Sen kimsin?»

«Anasıyım,» dedi kadın.

«Anası bile olsan sınıfa böyle girilir mi?»

«Körolası!» diye bağırdı kadın. «Masanın üstünde yirmi beş kuruş vardı, okula gelirken onu da almış!»

Hüseyin'e bir yumruk daha atmak istedi. Zeki öğretmen kadını bin güçlkle sınıftan çıkardı.

Günüşiğı, Muharrem'e, «Şimdi bu kadın yirmi beş kuruş için mi taa okula kadar gelip oğlunu dövdü?» diye sordu.

Sınıfın sessizliğini bozmaktan korkuyordu sanki. Fısıltıyla konuşuyordu.

Muharrem, usulca, «Evet,» dedi.

«Yirmi beş kuruş için ne kadar öfkelenmiş,» dedi Günüşiğı.

«Evet.»

«Peki ama yirmi beş kuruş o kadar büyük para mı?»

«Adamına göre,» dedi Muharrem. «Anası belki o parayla bir işini görecekti.»

Kapı açıldı. Zeki öğretmen girdi. Hüseyin'e bir şey demedi. Tahtaya gidip ilk problemi yazmaya başladı. O sırada yine açıldı kapı. Müfettiş göründü. Çocuklar ayağa kalktılar.

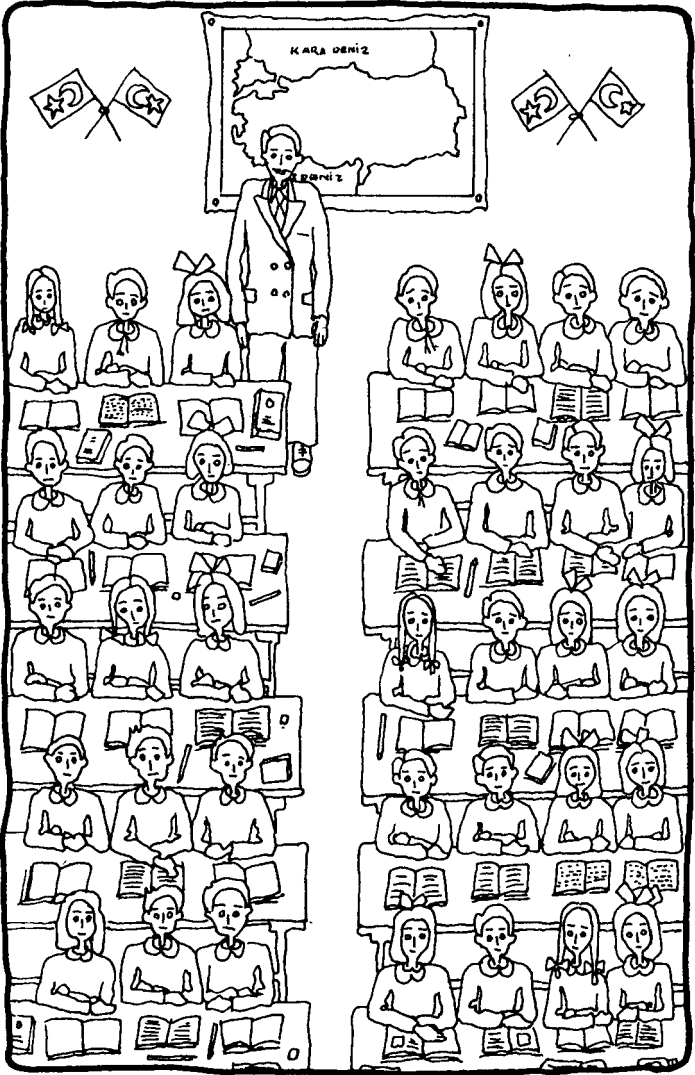
«Oturun,» dedi Müfettiş. Sonra Zeki öğretmenin yanına gitti. Onunla bir şeyler konuştu, sınıf defterlerini inceledi.

«Hangi konuyu işliyordunuz?» diye sordu.

Zeki öğretmen, «Uzunluk ölçülerini,» dedi. «Problem çözüyordük.»

Müfettiş, ders kitabını alıp çocuklara döndü.

«Şimdi bir problem soracağım. Bakalım kim çözecek?» dedi. «7 metre kumaş, 1050 liraya satılmaktadır. Acaba bir metresi

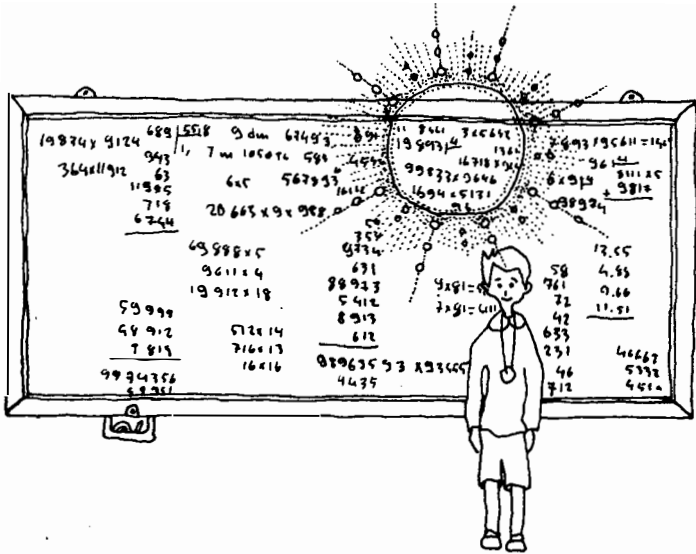

kaç liradır?»

Günişığı, Muharrem'e, «150 lira,» diye fısıldadı hemen.

Muharrem, kendini tutamayıp, «150 lira!» diye bağırdı.

Müfettiş şaşkınlıkla önce Muharrem'e, sonra Zeki öğretmene baktı. Zeki öğretmen de şaşırmişti.

Sınıfta bir an sessizlik oldu. Yalnız Osman, Cemal'in kulağına, «Amma pahalı kumaşmış haa,» diye fısıldadı.

Müfettiş, «Bir problem daha,» dedi. «Bir ilçenin il merkezinden uzaklığı 3 kilometredir. Bu yolun ilk hafta 2 hektometre 10 metresi, ikinci hafta 5 hektometre 7 dekametresi onarılıyor. Daha kaç metresi onarılacaktır?»

Günüşiği, «2220 metresi,» dedi.

Muharrem, parmağını kaldırarak, «2220 metresi!» diye bağırdı.

Müfettiş bir şey söylemeden eline bir kâğıtla kalem aldı. Problemi kendi de çözdükten sonra Muharrem'e baktı. Şaşkınlığı daha da artmıştı.

«Adın ne senin?» diye sordu.

«Muharrem.»

«Bu problemleri aklından mı çözüyorsun?»

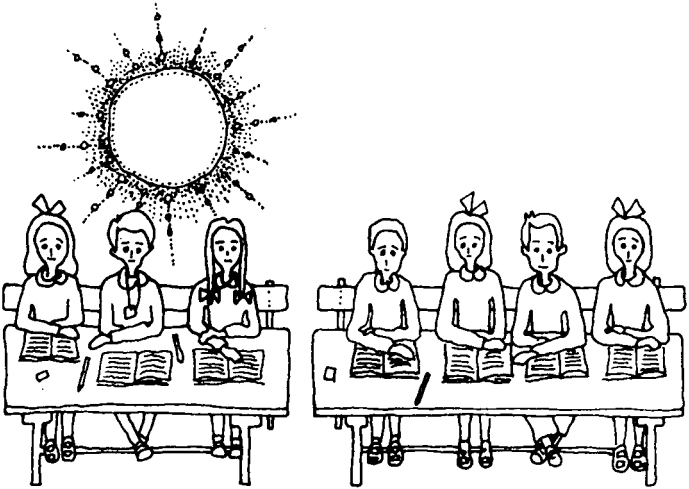
Muharrem cevap vermedi. Ö-nüne baktı.

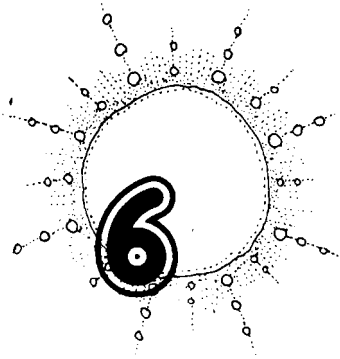
«Gel bakalım tahtaya,» dedi Müfettiş. Üç problem daha sordu. Muharrem, Günışığı'nın yardımıyla problemleri hemen çözdü. Arkadaşları kendilerini tutamıyorlardı artık. Her cevabı alkışlıyorlardı.

Sonunda Müfettiş de dayanamadı; gülerek Muharrem'i alkışladı. Böyle bir öğrenci yetiştirdiği için Zeki öğretmeni kutladı, sınıftan çıktı.

Zeki öğretmen şaşkınlığını hâlâ üstünden atamamıştı. İskemlesine çöktü.

İlk sıradaki öğrencilerden Aysel, «Öğretmenim,» dedi, «Muharrem ermiş olmuş, öğretmenim. Kendi kendine konuşup duruyor, öğretmenim.»

Muharrem, ikinci dersten sonraki arada top oynamadı. Güneş'i'na, geceleri çalıştığı sinemayı göstermek istiyordu. Sinema okula çok yakındı. Şark Kahvesi'nin hemen altındaydı.

Okul kapısındaki simitçinin önünden geçerlerken, «Sağol, Güneş'i,» dedi Muharrem. «Sınıfa mutluluk getirdin bugün. Müfettiş bile güldü.»

«Hiç gülmez mi?»

«Gülmez.»

«Zeki öğretmen?»

«O güler. Ama bugünkü yirmi beş kuruş olayından sonra sınıfta hiç kimse gülmez sanıyordum... Hüseyin'le annesi bir başlarına oturuyorlar. Çok yoksullar. Hüseyin'in babası ölmüş. Annesi bir handa temizlik işleri yapıyordu. Hastalandığı için attılar. O da işsiz kaldı. İnce hastalık... İş bulsa bile sürekli çalışmaz. İyi olduğu zamanlar çamaşıra gidiyor...»

Daha anlatacaktı, ama Şark Kahvesi'nde babasını görmüştü. Olduğu yerde kalakaldı. Babasının bu saatte kahvede ne işi vardı?

«Ne oldu?» diye sordu Günışığı.

«Babam. Kahvede.»

Öyle büyük bir şaşkınlıkla söylemişti ki bunu, Günışığı olağan dışı bir durum olduğunu anladı, sustu.

Muharrem'in aklına kötü şeyler geldi. Bir süre içeri giremedi. Sonunda, babası başını kaldırınca bakışları karşılaştı.

Muharrem gülümsemeye çalışarak babasının yanına gitti.

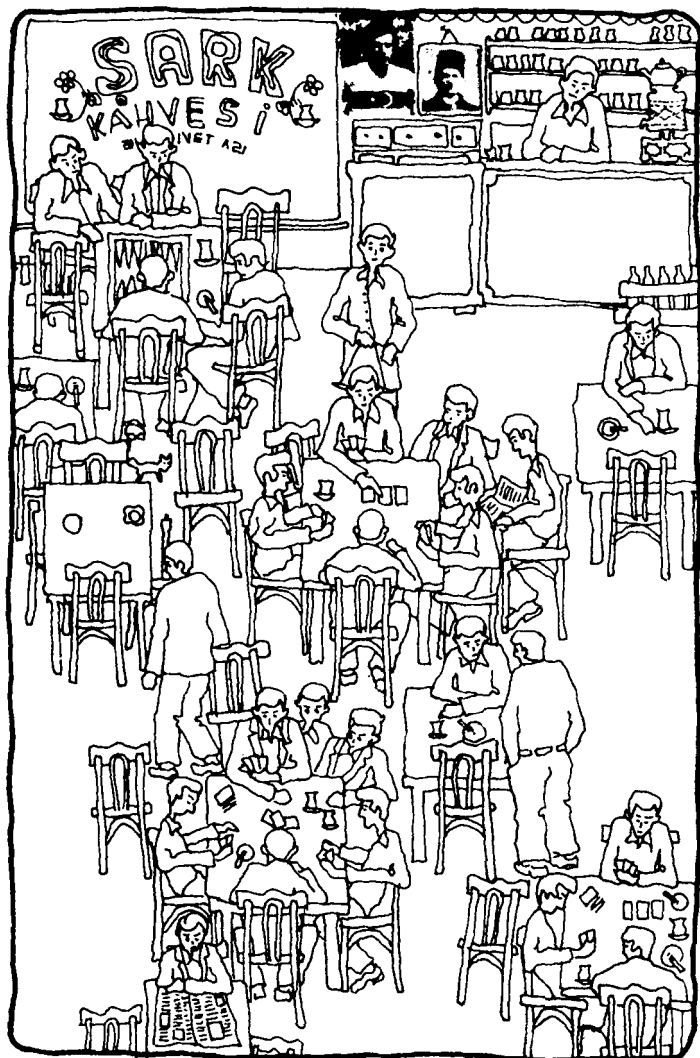
«Bir şey mi oldu, baba?» dedi.

«Yok bir şey,» dedi Azmi usta.

«Bu saatte kahvedesin de...»

Azmi usta, «Ya bu saatte senin dışarıda ne işin var?» diye bağırdı. «Hadi, okula!»

Sonra, Muharrem'in gitmesinden korkuyormuş gibi, ansızın elini uzattı, oğlunu kendine çekti.

«Bağışla, Muharrem,» dedi.
«Canım sıkkın da...»

Muharrem'in şaşkınlığı daha da artmıştı. Babası bazan parlar, sonra davranışlarıyla özür dilerdi ondan. Sözle özür dilediğini, «Bağışla,» dediğini ilk duyuyordu.

Günüşiği'nin şaşkınlığı da Muharrem'inkinden az değildi.

Azmi usta, «Nasıl olsa öğreneceksin,» dedi. «Bugün beni işten attılar.»

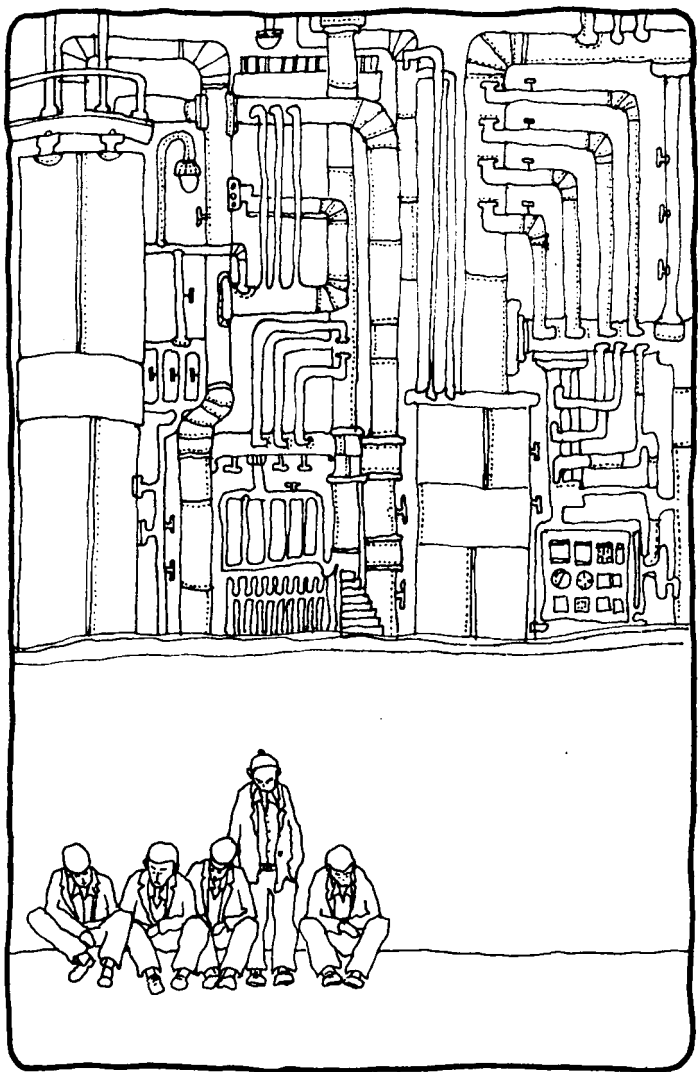
Muharrem'in kafasından, «Herkesi mi attılar?» diye bir soru geçti.

Babası, sanki o soruyu işitmişçesine, «Sekiz kişiyi attılar,» dedi.

«Niye?» dedi Muharrem.

«İşçi sayısını azaltmaları ge-

rekiyormuş. Sendikalıları atamadılar. Bizi attılar.»

«Patron engel olmadı mı?»

«Kemal bey mi? Bizi o attı zaten.»

Muharrem'in içini bir öfke kapladı. Gözleri yaşlarla doldu ansızın.

Azmi usta, elini oğlunun omuzuna koyarak, «Üzülme, Muharrem,» dedi. «Nasıl olsa bir iş bulurum... Bugüne kadar açlıktan ölmedik ya...»

Muharrem kahveden dışarı fırladı birdenbire. Olanca hızıyla Örnektepe'ye doğru koşmaya başladı. Babasının, arkasından bağırdığını bile işitmedi. Soluğu kesilinceye kadar koştu, koştu. Sonunda küçük bir tepenin üstüne yüzükoyun yığıldı. Uzun sü-

re, çok uzun süre öylece hiç kılmıdamadan yattı.

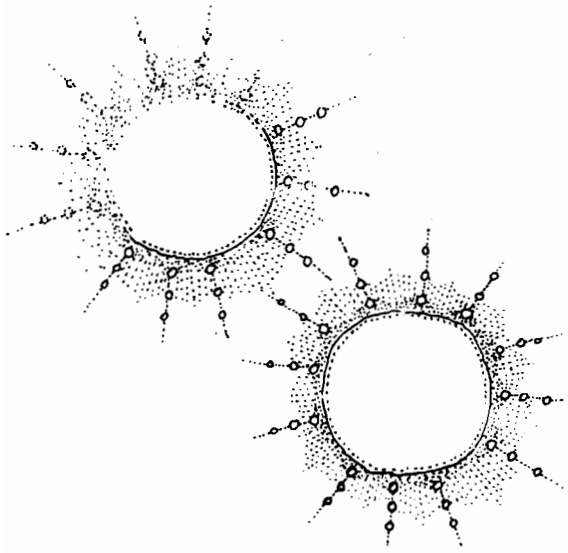
Bu arada Günışığı hiç bir şey söylemedi.

Sonunda Muharrem başını kaldırdı. Yüzü toprak içindeydi. «Günışığı,» diye fısıldadı, «koca dünyada konacak başka yer bulamadın mı?..»

Yine sustu.

Bir süre sonra, Günışığı, «İyi ki Güneş annem yeryüzüne göndermiş beni,» dedi. «İyi ki bir otomobilin penceresine konmamışım. İyi ki babası zengin bir çocuğun oyuncağına konmamışım. İyi ki senin yakana konmuşum, Muharrem. Arkadaşlığın bana çok şey öğretti, çok şey kazandırdı. Sağol.»

«Ben sana ne öğrettim ki?»

«Çok şey öğrettin, Muharrem. Çocukların da acı çektiğini öğrettin.»

«Benim nerem çocuk?» dedi Muharrem. «Kendimi bildim bileli çalışıyorum.»

Günüşiği cevap vermedi. Aşağıdaki yoldan bir kaptıkaçtı, sonra bir kaptıkaçtı daha geçti.

Uzaklardan köpekler havladı.

Havlayışlar kesilince, «Hoşça kal,» dedi Günışığı.

Muharrem şaşkınlıkla başını kaldırdı:

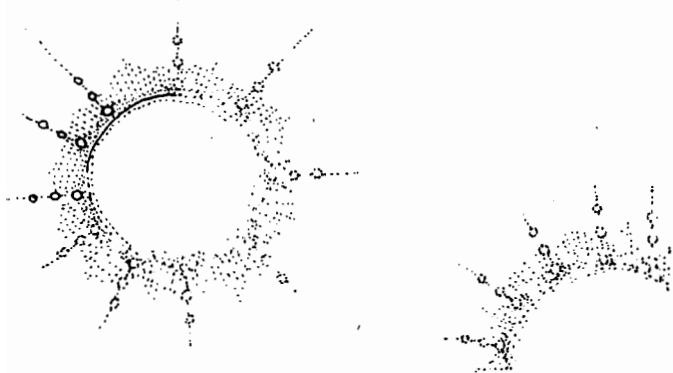
«Gidiyor musun?»

«Evet,» dedi Günışığı. «Yok oluyorum.»

Hava usul usul kararıyordu. Muharrem yakasına baktı. Pırıltı söner gibi olmuştu.

«Kalamaz mısınız?»

«Kalamam,» dedi Günışığı. «Dilerim bütün günlerin kardeşlerimle dolsun.»

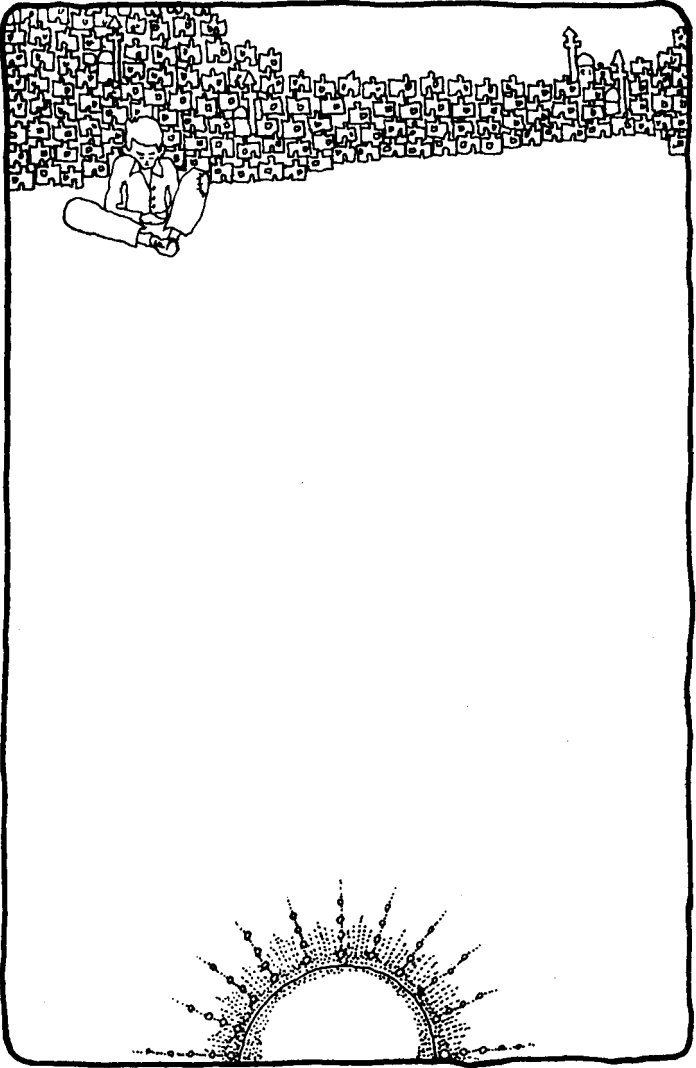
«Güzel bir gün geçirdim seninle.»

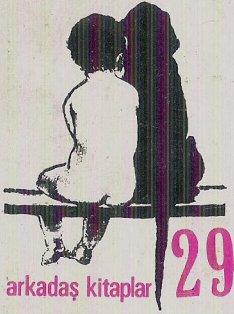
«Ben seninle güzel bir yaşamı geçirdim.»

Sesi eskisi kadar güçlü çıkmıyordu artık. Derinlerden geliyordu. Muharrem kendini tutamadı, hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

«Ağlama, Muharrem,» dedi Günışığı. «Sen ağlayınca...»

Sesi birdenbire kesildi. Muharrem, yakasına baktı. Günışığı yoktu. Ayağa kalktı Muharrem; yardım istercesine güneşin bulunduğu yöne döndü. Güneş de görünmüyordu. Güneş anne, Günışığı'nın yokoluşunu görmemek için bir dağın arkasına saklanmıştı.

Güneş Anne'nin milyonlarca çocuğundan biri olan Güneş, dünyaya iner; yoksul bir ilkokul öğrencisi olan Muharrem'in yakasına konar. Muharrem, gündüzleri bir odun deposunda, geceleri de bir sinemada çalışmaktadır. Babası, bir fabrika işçisidir. Güneş ile Muharrem'in arasında doğup gelişen bu sapsağlam dostluk, bu sınımsız sevgi bağı, bir gün sürecektir. Gün doğumuyla başlayacak, gün batımıyla bitecektir. Ama bu kısa süreli dostluk bile, onların ortak sevinçlerini, ortak acılarını paylaşmalarına yetecektir.